

پروژه پژوهشی

چگونه مقدمه پژوهش را تنظیم کنیم

● آنچه در این مقاله به آن پرداخته می‌شود، در الگوواره صفحه بعد نشان داده شده است.

شروع به نوشتن مقدمه

در مقدمه بگویید چرا این موضوع را برای پژوهش انتخاب کرده‌اید. سپس توضیح دهید چه چیزی را می‌خواهید جست‌وجو کنید و چرا. در واقع سؤال پژوهشی خود را توجیه کنید.

قبل از اینکه جزئیات مقدمه را بررسی کنیم، اجازه بدهید به عقب برگردیم و ببینیم مقدمه پژوهش به چه معناست. شما نمی‌توانید مقدمه‌ای خردمندانه بنویسید، اگر ندانید چه چیزی را می‌خواهید مطرح کنید. بنابراین شما به دانستن طرح اولیه‌ای از یک پروژه پژوهشی نیاز دارید. طرح اولیه پروژه پژوهشی چه محتوایی دارد؟ و چه بخش‌هایی از فصل‌های گزارش پژوهش را شامل می‌شود؟

«نوشته گری توماس / ترجمه احمد شریفان»

دانشجوی دکترای سنجش و اندازه‌گیری

اشاره

تجربه نشان داده است، اغلب دانشجو معلمان در اولین اقدام برای انجام پروژه پژوهشی، سردرگم می‌شوند و ابراز نگرانی می‌کنند. از سوی دیگر، در فرایند انجام پژوهش نیز اشتباهاتی مرتکب می‌شوند که ممکن است به نتایج اشتباه و نامعتبر برسند. در این مقاله قصد داریم برای خواننده پژوهشگر مطالب و رهنمودهایی گام به گام ارائه کنیم تا در راه پژوهش به او کمک کرده باشیم.

کلیدواژه‌ها: پروژه پژوهشی، مراحل پژوهش، مقدمه پژوهش

پایان

نتایج را بنویسید.

یافته‌ها را تحلیل کنید.

کار میدانی‌تان را انجام دهید و داده‌ها را جمع کنید.

درباره اینکه چگونه به سؤال جواب خواهید داد و رویکردی که از آن استفاده خواهید کرد، فکر کنید.

معلوم کنید از چه طرحی می‌خواهید استفاده کنید؟

بعد از مرور پیشینه پژوهش، دوباره سؤال‌تان را تعریف کنید. اگر لازم است، سؤال بهتری بیابید.

در ابتدا درباره نحوه مدیریت پروژه تأمل کنید: چقدر زمان دارید و منابعتان چیست؟ جنبه‌های اخلاقی کارتان کدام است؟

نقطه شروع کار هر پژوهشگری پرسیدن است.

درباره پرسش‌تان فکر کنید. جست‌وجو کنید دیگران درباره موضوع شما چه کار کرده‌اند. این کار در واقع پیشینه پژوهش شما را هم شکل می‌دهد.

شروع

اینفوگرافی: تکمیل ریحانی

که انجام داده‌اید نیست. دانشجویان غالباً در این باره اشتباه می‌کنند و مقدمه‌شان را به معرفی فهرستی از مطالب ارائه شده در کل گزارش پژوهش اختصاص می‌دهند.

برای مثال: فصل اول درباره ... فصل دوم درباره ... فصل سوم درباره ... فصل چهارم درباره ... و تا آخر. در صورتی که مقدمه باید شروع یک داستان باشد. مقدمه باید علاقه خواننده را جلب کند. از همه مهم‌تر، مقدمه باید توضیح دهد چرا شما به انجام پروژه پژوهشی اقدام کرده‌اید.

چه کسی به این موضوع اهمیت می‌دهد؟ موضوع اصلی این پژوهش چیست؟

شما از طریق نگارش مقدمه با خواننده ارتباط برقرار می‌کنید و به او می‌گویید چرا فکر می‌کنید این موضوع برای پژوهش خوب است. موضوع چیست و چرا شما برای حل آن تلاش می‌کنید؟ در این باره مشکلی وجود دارد که امیدوارید بتوانید آن را روشن کنید؟ به کلامی دیگر، چرا شما این پژوهش را انجام می‌دهید؟ دلیل خودتان را باید به طور شفاف توضیح دهید.

بوث و همکاران (۲۰۰۳، ص ۲۲۸) می‌گویند، شما باید توضیح دهید از طریق این پژوهش چه چیزی حل می‌شود یا این پژوهش چه کمکی به گسترش دانش می‌کند. در واقع باید به خواننده کمک کنید این شرایط را درک کند. یعنی برای خواننده روشن کنید که مشکل چیست. در غیر این صورت، خواننده از شما می‌پرسد موضوع چیست؟ و مسئله پژوهش چیست؟

در این باره ضرورت دارد تجربه‌ای را نقل کنیم: هنگامی که سردبیر مجله‌ای در زمینه تعلیم و تربیت بودم، وقتی مقاله‌ای را برای پذیرش در مجله می‌خواندم، از خود می‌پرسیدم، چرا این پژوهش انجام شده است؟ اگر نویسنده مقاله آن را روشن نکرده یا توضیح نداده بود، مقاله را نمی‌پذیرفتم. چه پژوهشگری با تجربه باشید و چه بی‌تجربه، همیشه باید قادر به پاسخ دادن به این پرسش باشید که چرا موضوع پژوهش باید برای افراد مهم باشد؟ و باید بتوانید درباره پیشینه موضوع و مسئله یا مشکلی که شما را وادار به انجام پژوهش کرده و راه‌حل احتمالی که به ذهن‌تان می‌رسد توضیحاتی بدهید. در ادامه مثالی از مراحل سه‌گانه معرفی شده در نمودار ۱-۱ ارائه شده است. این مثال از پروژه‌های پژوهشی برگرفته شده است که درباره کودکان انجمن خیریه «برنارد» انجام داده‌ام (توماس و همکاران، ۱۹۹۸). مورد مطالعه مدرسه خاصی بود که تمامی کارکنان و دانش‌آموزانش را به مدرسه‌های ابتدایی و

پروژه‌های پژوهشی انواع و اندازه‌های گوناگونی دارند، اما معمولاً از چارچوب خاصی پیروی می‌کنند؛ به طوری که عبارت‌اند از: مقدمه، مرور پیشینه، بحث درباره روش‌های مورد استفاده، ارائه یافته‌ها، بحث درباره یافته‌ها و نتیجه‌گیری. در الگوواره صفحه قبل عناصر را در قالب یک نقشه راه نشان داده‌ایم و مراحل را با نماد توقفگاه، همراه با توضیح کوتاهی، ترسیم کرده‌ایم.

سؤال: از کجا شروع کنیم؟

جواب: در ابتدا با یک مقدمه شروع کنیم.

شاه با جدیت گفت: شروع کن و برو تا وقتی به آخر برسی. بعد توقف کن (آلیس در سرزمین عجایب). توصیه شاه جنگل تنها برای آلیس ارزشمند نبود، بلکه برای هر داستان‌گویی ارزش داشت. پروژه پژوهشی شما نیز مانند یک داستان است مثل داستان باید از انسجام برخوردار باشد. یعنی به شروع، میانه و انتها نیاز دارد. بنابراین، در ابتدا مقدمه‌تان اهمیت ویژه‌ای دارد. یعنی به خطوط کلی و چشم‌انداز نیاز دارد و در عین حال باید مختصر هم باشد. نگارش مقدمه باید به گونه‌ای صورت بگیرد که وقتی فردی آن را می‌خواند، از منطق زیربنایی آن آگاه شود و آن را درک کند. علاوه بر این، مخاطب باید درک کند شما در پژوهستان چه کار کرده‌اید. او می‌پرسد:

- آیا انجام این پروژه ارزشمند بود؟ به بیانی دیگر، چه ویژگی ارزشمندی در پی داشت؟

- نویسنده می‌خواهد به کدام سؤال‌های اساسی پاسخ بدهد؟ آیا این سؤال‌ها در خور جواب دادن هستند؟ مقدمه، چشم‌اندازی تنظیم کننده است و به طور خلاصه به خواننده می‌گوید که احتمالاً به چه نتایجی خواهد رسید و آیا نتایج خوب هستند و عناصر آن به طوری با هم پیوند دارند که علاقه خواننده را تحریک کنند؟ به این منظور، مقدمه باید موارد زیر را در بر داشته باشد:

- منطق زیربنایی پروژه پژوهشی را به خواننده معرفی کند: علاقه شما چه بود؟ چگونه درباره موضوع فکر می‌کنید؟ چرا پژوهش درباره آن را ارزشمند تلقی می‌کنید؟ - هدف‌های کلی را در بر گیرد: کنجکاوی محض؟ ارزشیابی چیزها؟ توسعه فعالیتان؟ - طرز تفکر، علاقه‌ها و هدف‌تان را نسبت به پرسش‌های پژوهش بازگو کند.

- روش‌هایی را که برای یافتن شواهد و پاسخ‌دهی به سؤال‌های پژوهش به کار برده‌اید، به طور خلاصه ارائه کند.

به هر حال، باید بدانید مقدمه‌تان خلاصه کل پژوهشی

پروژه‌های پژوهشی

انواع و اندازه‌های

گوناگون دارند،

اما معمولاً از

چارچوب خاصی

پیروی می‌کنند؛ به

طوری که عبارت‌اند

از: مقدمه، مرور

پیشینه، بحث

درباره روش‌های

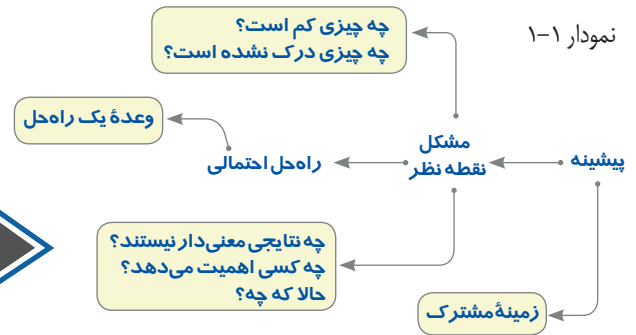
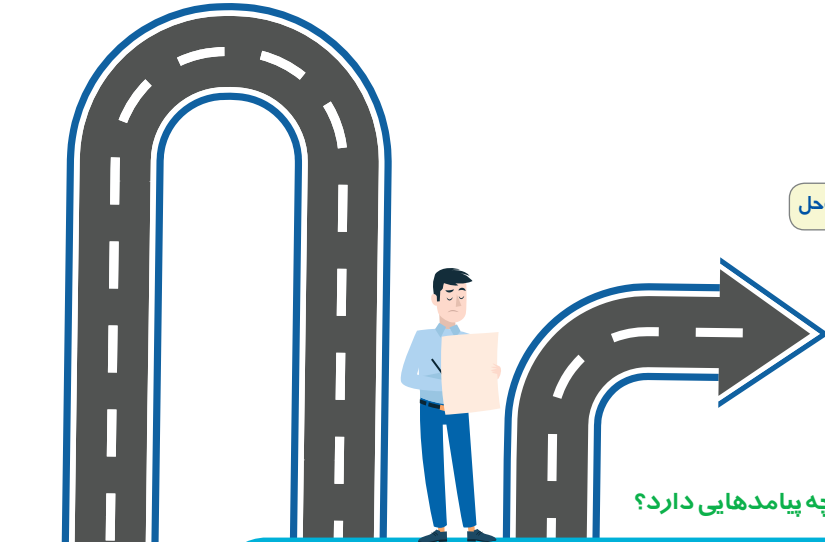
مورد استفاده،

ارائه یافته‌ها، بحث

درباره یافته‌ها و

نتیجه‌گیری

نداشتن این اطلاعات چه پیامدهایی دارد؟

میزان وارد کردن کودکان دارای نیازهای ویژه به مدرسه‌های عادی رو به افزایش است. حرکت به این سمت، تبعیض بین کودکان را از بین می‌برد. زیرا اگر این کودکان از حضور در مدرسه‌های عادی محروم شوند، از نظر اجتماعی و آموزشی فرصت‌های آموزشی مطلوبی را از دست می‌دهند... در این زمینه، تجربه‌های کمی را مبنی بر اینکه اگر این انتقال صورت گیرد چه اتفاقی می‌افتد، در دست داریم. برخی مسائل در این باره عبارت‌اند از:

۱. مشکلات جدی در توانایی انطباق معلمان مدرسه‌های عادی با این گروه از کودکان دارای نیازهای ویژه
۲. اشتیاق دانش‌آموزان عادی برای کمک به این گروه از کودکان...

پیشینه موضوع چالش‌زا، مسئله یا ایده... چه فقدان در اطلاعات در دسترس وجود دارد؟

پژوهش‌های مقایسه‌ای زیادی در این باره انجام شده‌اند که در بخش پیشینه می‌توان به آن‌ها مراجعه کرد، اما تعداد کمی از آن‌ها به کیفیت و ترکیب تجربه‌های دانش‌آموزان در محیط جدید و تغییراتی که در آنان ایجاد کرده است، پرداخته‌اند؛ برای مثال، فرایند تطابق این کودکان با کودکان عادی... بدون داشتن اطلاعات در این باره، همراه کردن کودکان دارای نیازهای ویژه با کودکان عادی، احتمال شکست آنان را در فعالیتهای آموزشی... مطالعه موردی متمرکز بر تجربه‌های دانش‌آموزان مورد نظر می‌تواند اطلاعات مفیدی در این زمینه، یعنی انطباق اجتماعی و آموزشی در طی زمان فراهم کند تا بر اساس آن بتوانیم تصمیم بگیریم کدام یک از مدرسه‌ها برای این گروه از کودکان مفیدترند.

راه حل یا پاسخ احتمالی برای حل مسئله

چالش‌زا و پیشینه مرتبط به آن می‌پردازند؛ یعنی برعکس آنچه به طور علمی انجام می‌شود! آنان می‌گویند «می‌خواهند یک پرسشنامه را اجرا کنند» یا «می‌خواهند بخشی را کیفی کار کنند»، قبل از اینکه روی اصل پژوهشی که می‌خواهند انجام دهند تمرکز کنند. این کار مانند آن است که بخواهیم برای کشیدن گاری، اسب را به جای جلوی گاری، به پشت آن ببندیم.

متوسطه منتقل کرده بودند. سیاست‌گذاران و آموزش‌دهندگان از این انتقال بسیار خشنود بودند. موضوع بحث برانگیز این است که این انتقال چه اثرات عاطفی بر کودکان می‌گذارد؟ در اینجا شما متوجه خواهید شد که نباید قبل از بحث درباره پیشینه و موضوع چالش‌برانگیز، مدل‌های پژوهشی را ملاحظه کنید. اشتباه عموم پژوهشگران غیرحرفه‌ای این است که اول درباره مدل پژوهش فکر می‌کنند و سپس به موضوع